

Rok 1949

Krajské zřízení.

Rok 1949 byl zahájen jednak v mohutném nástupu do prvního roku Pětiletého plánu výstavby a přestavby hospodářství Československé republiky, jednak ve znamení významné změny v organizaci veřejné správy podle zákona o krajském zřízení, který podstatně mění dosavadní strukturu veřejné správy ve všech instancích po stránce organizační, administrativní, personální. Zemské národní výbory jsou zrušeny. Území státní je rozděleno na devatenáct krajů: 13 v zemích českých a 6 na Slovensku. Byly zřízeny nové okresy, což si vynutilo i změny v hranicích okresů dosavadních. Podle tohoto zřízení byl okres pelhřimovský rozdělen na okres pelhřimovský a okres pacovský. Naše obec patří k okresu Pacov, kraj Jihlava.

Okres pacovský.

Jihlavský kraj se skládá ze 13 okresů, z nichž 7 leží na Moravě a 6 v Čechách.

Jsou to: Dačice, Havlíčkův Brod, Humpolec, Jihlava, Kamenice n. Lipou, Ledec n. Sázavou, Moravské Budějovice, Pacov, Pelhřimov, Třebíč, Třešť, Velké Meziříčí a Žďár.

Celkem má Jihlavský kraj 1 037 obcí, 424 167 obyvatelů, 6 651 km čtver.

Okres Pacov má 72 obcí a 20 549 obyvatelů.

Sousední obce Velký a Malý Ježov, Smil. Hory, Františkov, Radostovice, Bradáčov, Pojbuky a Zadní Strítež byly odpojeny od okresu tábořského a připojeny k okresu pacovskému.

Dne 1. února zahájil okresní národní výbor v Pacově svou činnost. Předsedou byl jmenován Václav Princ, dělník v Kozaku, vede vnitro, školství a osvětu a všeobecné vnitřní věci, Václav Masopust, dělník truhlářský je bezpečnostním referentem. J. Pošusta, zemědělec, spravuje zdravotní a sociální referát. Josef Mládek, zmocněnec fy. Hradecký je plánovacím a technickým referentem. J. Hošek, autodopravce, byl pověřen hospodář. referátem. Jos. Láska, zástupce pojišťovny, má finanční referát. K. Beneš, zemědělec, spravuje zemědělský referát. Václav Andreas, truhlář. dělník UP závodů, je referentem pro vnitřní obchod, výživu a ceny. Vedoucím úředníkem je L. Votava z Dačic.

Pětiletý plán.

Od 1. ledna 1949 začala plánovaná výstavba naší republiky podle vypracovaného plánu na pět let- První pětiletka-, ve všech pracovních oborech. Na tomto plánu měl největší podíl prezident republiky Klement Gottwald. Slova předsedy vlády Antonína Zápotockého vyrábět více, lépe a levněji, stala se pobídkou nejen v továrnách a podnicích ve městech, ale i na vesnici v zemědělské výrobě. Byla plánovaná celková výroba rostlinných i živočišných výrobků, z toho dodávky pro samozásobování obyvatelstva. Výroba má být každým rokem stupňována vlivem lepšího hospodaření, použitím ve větší míře strojených hnojiv, strojního zpracování za pomoci strojně traktorových stanic, zcelováním půdy a zakládáním jednotných zemědělských družstev(zkratka JZD).

Rada vzájemné hospodářské pomoci.

Dne 25. ledna 1949 byla ve Varšavě podepsána dohoda mezi šesti evropskými socialistickými státy (Sovětský Svaz, Polsko, Československo, Německá demokratická republika, Maďarsko a Rumunsko) o vytvoření Rady vzájemné hospodářské pomoci (RVHP). Hospodářský rozvoj jednotlivých socialistických zemí, mezinárodní dělba práce, nutnost plánovité spolupráce si vyžádal vytvoření tohoto orgánu. Sídlem rady je Moskva.

Nové šatenky.

Od 1. ledna 1949 byly vydány nové šatenky, které obdrželi dělníci, zaměstnanci a rolníci do 15 ha zemědělské půdy. Živnostníci a rolníci nad 15 ha zemědělské půdy šatenky nedostali a byli odkázáni na nákup na volném trhu za zvýšené ceny. Všechny děti do jednoho roku dostaly šatenky bez rozdílu, z jaké rodiny pocházejí.

Ceny volného trhu :

1 m pánské látky stojí 1 800 Kčs až 2 200 Kčs, dámské 1 200 Kč až 1 600 Kčs.

Táž látka na oblek pánský na 48 bodů je za 400 Kčs.

Lesní družstvo Zhořec.

Plénium místního národního výboru ve schůzi konané dne 15. února 1949 se jednomyslně usneslo pro zapojení místní obce do nově se tvořícího lesního družstva, jehož sídlo má být ve Zhořci.

Lesní družstvo ve Zhořci, zapsané společenstvo s omezeným ručením bylo ustaveno na ustavující schůzi konané 20. února 1949 ve Zhořci. Do rejstříku společenstev bylo zapsáno dne 12. října 1949 u okresního soudu v Jihlavě - Firm 5843/ 49 Dr. 16 127/ 4.

Jmenované lesní družstvo bylo utvořeno z lesní majetkové podstaty bývalého pacovského velkostatku z celků, které byly menší než 100ha, a které nepřevzaly Československé státní lesy do operativní správy. Důvodem k tomu byla malá výměra lesních celků a jejich velká roztržitost. Ministerstvo zemědělství - národní pozemkový fond, přidělil tyto lesy obcím v jejichž katastru se nalézaly, s podmínkou, že utvoří lesní družstvo.

Jednalo se o tyto obce:

Obec	Celková výměra	Výměra	Výměra
výměra v ha	lesní půdy	jiné půdy	
v ha			
Těchobuz	69,0920	69,0920	----
Bedřichov	20,2869	20,1376	0,1493
Zhořec	37,5687	37,4356	0,1331
Jetřichovec	13,4416	13,4416	-----

Celkem	140,3892	140,1068	0,2824
--------	----------	----------	--------

Obec Jetřichovec neprojevila zájem státi se členem ustaveného lesního družstva a členskou základnu tvořily obce: Těchobuz, Bedřichov a Zhořec. Ve shora jmenované ustavující schůzi byli zvoleni členové představenstva a dozorčí rady.

Představenstvo:

Jan Matoušek, Zhořec č.p.10.

Jan Švec, Zhořec č.p.40

Bohumil Šustr, Těchobuz č.p.37

Josef Kohoutek, Těchobuz, č.p.9

Jan Berka, Bedřichov č.p. 19

Jan Jenšík ,Bedřichov č.p.1

Dozorčí rada:Václav Kohoutek, Těchobuz č.p.40

Jaroslav Ženíšek, Bedřichovč.p.4

Jan Čečák ,Zhořec č.p.42

František Tešný, Zhořec č.p.24

Jaroslav Čech ,Bedřichov č.p.6

Petr Strnad, Těchobuz č.p. 24

Správce tohoto družstva je lesník Bohuslav Papež, Těchobuz č.p. 65.

Představenstvo mělo šest členů, dozorčí rada rovněž šest členů.

Závodní podíl činil 500 Kčs a každá obec vlastnila čtyři podíly.

Letní čas.

Od 10. dubna 1949 byl zaveden letní čas, t.j. že se hodiny posunuly o jednu hodinu dopředu. Konec letního času byl stanoven na den 2. října 1949. Ručičky hodin se opět posunuly o jednu hodinu zpět.

Obecní hřiště.

Při parcelaci velkostatku v roce 1946 byla část pole za mlýnem č.p.34 směrem k obci, mezi silnicí a lesíkem u Loudalu ponechán na obecní hřiště. Za jeho vyměření zaplatil místní národní výbor v roce 1949 inženýru Bergerovi z Pelhřimova 710,90 Kčs.

Bytová komise.

Ve schůzi místního národního výboru konané dne 6. června 1949 byla zvolena bytová komise, jejímiž členy jsou: Václav Kohoutek, č.p.40

Stanislav Mrázek

Josef Petrásek č.p.22

Augustin Vesecký č.p.21

Zotavovna v zámku.

V místním zámku byla v r. 1949 o hlavních prázdninách zřízena zotavovna. Byla v ní mládež školní z Prahy 2. Správcem zotavovny byl učitel Miloslav Strada z Obrataně.

Očkování proti tuberkulóze plic.

V měsíci červenci bylo provedeno povinné očkování proti tuberkulóze plic. Očkovány byly děti od prvního roku a mladiství do dvaceti let.

Zlepšení veřejného zásobování.

Dnem 1. října 1949 zrušeny byly lístky potravinové na chléb, mouku a pečivo, jež se tím úplně uvolňují. Je to výsledek letošních úspěšných žní, o něž mají zásluhu pilná a zdokonalující se práce našich zemědělců, strojní vybavení zemědělského hospodářství a ochotná výpomoc pracujících měst, závodů a mládeže. Cena chleba se přitom nezvyšuje, takže máme nejlevnější chléb v celé Evropě. Současně zlepšuje se jakost mlýnských výrobků, protože pšenice a žito se budou méně vymílati. Lístky na chléb a pečivo trvaly právě deset let, tj. od 1. října 1939.

Pšeničná krupička stojí 13,50 Kčs, hrubá mouka 13 Kčs, hladká mouka 7, 50 Kčs, houska malá 60 h, houska velká 1,20 Kčs, rohlík malý 0,70 Kčs, rohlík velký 1,30 Kčs.

Místní rozhlas.

Václav Šustr, č.p.37, elektrikář, zhotovil pro místní obec rozhlas. Aparát umístil v pokojíku hostince za sálem a tři reproduktory umístil na střeše hostince. První vysílání bylo 16. října 1949. Nevýhoda tohoto rozhlasu je, že zprávy slyší jen obyvatelé menšího okruhu.

Válcování silnice.

Silnice obcí byla již ve velmi špatném stavu, proto byla správou silnic povezena štěrkem a uválcována. Stalo se tak 17. října 1949.

Vyvýšením silnice bylo nutno upravití prostranství před sběrnou mléka. Na tuto úpravu byla vyhlášena pracovní povinnost dne 24. října 1949. Byla též opravena cesta ke škole.

Obecní vodovod.

Práce na obecním vodovodu měly být ukončeny do konce roku 1948, ale nestalo se tak ani do konce září 1949. Bylo proto místnímu národnímu výboru uloženo, aby práce na jímání pramenů byly dokončeny do konce října 1949, což se také stalo.

Stavba vodovodu byla prováděna v režii obce. Výsledná faktura za stavbu pramenů pro obecní gravitační vodovod od prosince 1947 do dubna 1948 a potřebné úřední jednání v roce 1949, činí 105 949, 90 Kčs.

Z této částky připadlo na mzdu dělníků 49814, 50 Kčs, na sociální dávky 1205,50 Kčs, režijní přírážka 19387,60 Kčs, stavební hmoty 5043,80 Kčs, služné 13151,60 Kčs, hotové výlohy (jízdné, stravné, nocležné, daň z obratu) 14788,20 Kčs, vyhotovení kolaudačního operátu 2443,80 Kčs, všeobecná daň 337,30 Kčs.

Vydatnost pramenů byla měřena r. 1948 a 1949.

8.1.1948	0,70	litrů za vteřinu
23.1.1948	0.71	--
5.2.1948	1,40	--
10.2.1948	1,55	--
24.2.1948	1,27	
10.3.1948	1,27	
17.3.1948	1,26	
24.3.1948	1,26	
2.4.1948	1,25	
10.4.1948	1,22	
21.4.1948	1,18	
20.10.1948	0,83	

Obchod „Družstva Práce“.

V r. 1949, 24. prosince byl otevřen v č.p.53 obchod smíšeným zbožím. Prodejnu převzalo „Družstvo Práce“ v Pelhřimově. Tento socialistický obchod byl zřízen v bývalém obchodě Františka Novotného č.p.53. Vedoucím prodejny byl ustanoven František Novotný.

V obci jsou nyní dva obchody. Socialistický v č.p.53a soukromý Františka Boušky v č.p.33.

Uzavření hostince.

V roce 1949 byl úředně uzavřen hostinec v č.p.53, jehož majitelem byl František Novotný. V obci zůstal jeden hostinec v č.p. 18, jehož majitelem je Jindřich Najfus.

Počet včelstev.

Podle stavu k 1. červenci 1949 je ve zdejší obci 12 včelařů, kteří vlastní celkem 90 včelstev. Dodávka medu z jednoho vyzimovaného včelstva v tomto roce činí 1,10 kg.

Na podzim tohoto roku je v obci 13 včelařů, kteří zazimovali 102 včelstva.

Dávka z nápojů.

Spotřební družstvo „Práce“ zaplatilo za rok 1949 10% dávku z prodaných nápojů ve výši 2425 Kčs. František Bouška, obchodník č.p.33 zaplatil dávku z lihových nápojů ve výši 162,10 Kčs.

Výkupní ceny obilí.

Výkupní ceny obilí ze sklizně 1949 byly stanoveny za jeden metrický cent následovně podle jakostní váhy:

pšenice	390Kčs až 412 Kčs
žito	355 Kčs až 360 Kčs
ječmen krmný	270 Kčs
ječmen průmyslový	289 Kčs
oves	276 Kčs až 283 Kč

Oprava střechy č.p.55.

Alois Macko č.p. 55 pokryl taškami střechu obrácenou k silnici. Dřívější krytina byla šindel.

Obecní rozpočet.

Řádná potřeba běžná	306 060 Kčs
Úhrn řádné úhrady	52 550 Kčs

Schodek rozpočtu	253 510 Kčs
Mimořádný rozpočet:	
Potřeba:	
Přípravné práce stavba vodovodu	2 000 000 Kčs
Kanalizace obce	1 000 000 Kčs
Celkem	3 000 000 Kčs

Úhrada hrazena zápůjčkou.

Školní rozpočet, který je částí obecního rozpočtu, činí 33 600 Kčs.

Počet zemědělských závodů podle výměry ke dni 1. března 1949.

Ku dni 1. března 1949 jest ve zdejší obci následující počet zemědělských závodů seřazených podle jejich výměry:

Do 0,50 ha	2závody
Od 0,50- 1ha	5
Od1- 2 ha	6
Od 2 - 5 ha	10
Od 5 - 10 ha	30
Od 10 - 15 ha	5
Od 15 - 20 ha	1
Od 20 - 50 ha	1
Celkem	60 závodů

Zemědělské usedlosti v obci v roce 1949.

Před založením Jednotného zemědělského družstva byly v obci následující zemědělské usedlosti s příslušnou výměrou pozemků.

Pořad	číslo	jméno majitele	výměra ha
ové	domu		
číslo			
1 1	Vasyl Kuryluk		7,82
			2. 2

Jan Novotný		1,19	
3.	3	Josef Pokorný	1,73
4.	5	František Jech	5,16
5.	9	Josef Kohoutek	28,61
6.	10	Karel Bednář	16,74
7.	11	František Jirků	7,84
8.	13	Jaroslav Taks	8,95
9.	14	Josef Kouba	1,14
10.	12	Jan Váňa	7,84
11.	15	František Papež	14,51
12.	16	Antonín Primus	7,65
13.	17	Antonín Kříženecký	10,48
14.	18	Jindřich Najfus	8,17
15.	19	Bohumil Švára	9,27
20		Prokop Papež	8,97
17.	21	Augustin Vesecký	9,40
18.	22	Josef Petrásek	9,27
19.	23	Marie Dušková	5,47
20.	24	Petr Strnad	7,17
21.	25	Jan Papež	9,81
22.	26	Václav Zhorný	8,99
23.	27	Josef Mašek	7,33
24.	28	Václav Jech	8,60
25.	29	Jan Pokorný	1,30
26.	30	Anna Mikulová	2,10
27.	33	František Bouška	0,98
28.	35	Bohumil Zuzka	5,20
29.	37	Marie Šustrová	6,90

16.

30.	38	Václav Vojna	4,60
31.	39	Jan Kříženecký	10,78
32.	40	Václav Kohoutek	6,84
33.	41	Františka Chramostová	0,89
34.	42	Adolf Pudil	3,61
35.	43	Jan Macko	2,30
36.	44	František Pudil	3,59
37.	46	Alois Kratochvíl	6,24
38.	47	Josef Jech	5,35
39.	48	František Procházka	6,14
40.	49	Jindřich Simandl	12,42
41.	51	František Valeška	4,20
42.	53	František Novotný	4,30
43.	55	Alois Macko	3,72
44.	56	František Jech	9,24
45.	57	Anna Kvasničková	0,39
46.	58	František Švára	10,58
47.	59	František Kvasnička	6,75
48.	61	František Novotný	6,04
49.	62	Jaroslav Buřič	5,18
50.	63	Quido Vesecký	11,89
51.	65	Josef Vaněček	9,00
52.	65	František Šimon	3,86
53.	66	Marie Dufková	4,17
54.	68	František Albrecht	5,78
55.	71	Marie Šustrová	5,88
56.	72	Marie Poříčská	0,51

57.	73	Jindřich Švec	4,50
58.	76	František Votava	0,66
59.	77	František Albrecht	8,46
60.	8	Vojtěch Sláma	1,27

Oseté plochy na podzim 1949.

Na podzim 1949 bylo zaseto ozimé žito na 63,91 ha. Na jaře byl zaset jetel červený dvousečný na 80,76 ha.

Založení Jednotného zemědělského družstva.

Po roce 1948, kdy řízení státu převzal pracující lid do svých rukou, začíná nové údobí života i na našich vesnicích. Upouští se od soukromého hospodaření na malých poličkách a nastupuje se ke společnému obdělávání půdy.

Vesnice navštěvují průkopníci nových směrů, vykládají zemědělcům o životě a práci sovětských kolchozníků a připravují zemědělce na společné hospodaření.

Noviny přinášejí zprávy, kde se rolníci již rozhodli ke společné práci a založili Jednotné zemědělské družstvo.

V naší obci byl utvořen přípravný výbor Jednotného zemědělského družstva dne 26. července 1949. Utvořili jej:

Václav Kohoutek č.p.40

František Šimon, lesní hajný č.p.65

Václav Šustr, elektromontér č.p.37

František Valeška č.p.51

Tak jako ke všemu novému na vesnici bývá nedůvěra, tak tomu i při zakládání Jednotných zemědělských družstev.

Vystřídalo se v obci mnoho řečníků na veřejných schůzích. Byli to většinou nezemědělci a proto jim hospodáři nedůvěřovali. Mnohý si snad ani neuvědomil, je-li vůbec uskutečnitelné to, co lidem slibuje. A tak jeden sliboval, že ženy nebudou ve družstvu pracovat, že si povedou

jenom domácnost, jiný sliboval, že po založení jednotného zemědělského družstva zmizí za pět let tato vesnice která zde stojí a bude postavena nová směrem k Talenberku.

Tito řečníci zaseli mezi zemědělce mnoho nedůvěry a hospodáři odmítali vzdát se soukromého hospodaření a nastoupit cestu společné práce. Členové přípravného výboru a ti, kteří se již rozhodli pro novou cestu, šli od chalupy k chalupě, přesvědčovali o výhodách společného hospodaření a získávali zemědělce do Jednotného zemědělského družstva.

A tak v tomto roce bylo ve zdejší obci založeno Jednotné zemědělské družstvo. O jeho založení se

nejvíce zasloužil zdejší poštovní Stanislav Mrázek. Bylo to družstvo menšinové.

Vstoupili do něho následující zemědělci:

číslo pořad.	číslo domu	jméno majitele usedlosti	výměra ha
1.	68	František Albrecht	5,78
2.	62	Marie Buřičová	5,18
3.	66	František Dufek	4,17
4.	47	Antonie Jechová	5,35
5.	28	Václav Jech	8,60
6.	5	František Jech	5,16
7.	46	Alois Kratochvíl	6,24
8.	40	Václav Kohoutek	6,84
9.	30	Anna Mikulová	2,10
10.	55	Alois Macko	3,72
11.	15	František Papež	14,51
12.	25	Jan Papež	9,81
13.	16	Jindřich Primus	7,65
14.	48	František Procházka	6,14
15.	3	Josef Pokorný	1,73
16.	65	František Šimon	3,86
17.	37	Bohumil Šustr	6,90
18.	4	Josef Vaněček	9,00
19.	21	Augustin Vesecký	9,40
20.	51	František Valeška	4,20

Všechna zemědělská půda obce, tak zvané obecní pozemky, které byly propachtovány zemědělci, byly po zrušení pachtu přiděleny jednotnému zemědělskému družstvu.

Bylo to Jednotné zemědělské družstvo druhého typu. Každý obdělával a na podzim zasel svá pole. Zdejší jednotné zemědělské družstvo bylo druhé na okrese pacovském. První bylo založeno v Moravci.

Úmrtí.

V roce 1949 zemřeli a byli pochováni na místní hřbitov:

7. září 1949 Václav Pořínský, policejní inspektor v.v. č.p. 72, ve stáří 74 roky , 11 měsíců, 24 dni.

Anna Kvasničková, č.p.59, zemřela 11. září 1949 ve stáří 67 roků, 4 měsíce, 5 dní.

Květoslava Kříženecká č.p.17, zemřela ve stáří 2 měsíce, 28 dní.

Počasí 1949.

Počátkem ledna byly dny mlhavé, na silnicích se tvořila námraza. Teplota se pohybovala kolem - 5 °C. Po 15. lednu přišly sněhové přeháňky, koncem ledna bez sněhu, holomrazy kolem - 6°C, které přešly do počátku února. 9. února nastala obleva, denní teplota kolem + 8 °C a noční kolem + 2 °C. 18. a 19. února mlhavo. 20. až 23. února jarní počasí s denní teplotou + 10°C. 27. února povětrí, které přešlo 1. března ve sněhovou bouři. 13. března nastalo tání. Jarní práce v polích započaly 30. března.

Duben byl velmi rozmarný. Počátkem dubna sucho, slunce příjemně hřálo, noční teploty se pohybovaly od 8 °C do 10 °C, denní 19 °C až 20 °C. Ale hned 8. a 9. dubna se ukázalo, že nám apríl nic neodpustí. Začal foukat od západu vítr a přinesl s sebou sněhové přeháňky.

Od 30. dubna 1949 kvetou slívy a třešně, štěpy rozkvetly 9. května.

Druhá polovina května byla mlhavá, přicházely časté bouře s množstvím spadlé vody. Bouře a lijáky se přenesly až do první poloviny června.

Žně žitné počaly 24. července 1949. Počasí bylo příznivé, obilí v kopcích rychle usychalo.

Deště přišly od 11. srpna do 20. srpna 1949. Od 21. srpna do konce měsíce bylo pěkné letní počasí.

Počátkem září teplota stoupala na 26° až 28 °C, kolem 8. září 1949 deště a bouřky, ostatek září pěkné počasí. I v říjnu bylo pěkné podzimní počasí.

Následkem velkého sucha v létě a na podzim byl ve studnách nedostatek vody.

První sníh padal 8. prosince, ale vánoce byly zelené.

Politické poměry 1949.

Politické poměry v obci byly pod vlivem místního akčního výboru národní fronty (zkratka MAV NF) , který sdružoval zástupce všech složek veřejného života za předsednictví Františka Papeže č.p.15.

Rozhodný vliv v něm uplatňovali zástupci místní organizace Komunistické strany československé, která se stala vedoucí složkou v celém státě. Její vliv se projevil i v organizaci místního národního výboru.

Změna předsedy místního národního výboru.

Předseda místního národního výboru Josef Kohoutek č.p.9 byl zproštěn funkce a na jeho místo byl jmenován Stanislav Mrázek, místní pošmistr.

Předání úřadu.

Dne 26. října 1949 předal odstupující předseda místního národního výboru Josef Kohoutek účetní doklady a agendu svému nástupci Stanislavu Mrázkovi za přítomnosti pokladníka Bohumila Šustry č.p.37.

Přemístění úřadovny místního národního výboru.

Dne 27. listopadu 1949 byla úřadovna místního národního výboru přemístěna z č.p.9 do budovy pana Koči č.p.52, která byla k tomu účelu upravena.

Újezdní tajemník.

V roce 1949 byl újezdním tajemníkem pro místní obec Jan Čekal z Jetřichovce.

Rok 1935 -1949 zapsal Alois Morava.